

Posudek školitele na magisterskou diplomovou práci ANEŽKY PAVLÍKOVÉ
„Vliv bionomických vlastností motýlů na jejich habitatovou vazbu“

Když jsem uchazečku Anežku Pavlíkovou před lety lákal k bakalářské práci, reagoval jsem na její lásku – housenky motýlů. Věděl jsem, že analyzovat bionomické vlastnosti vybraných evropských macrolepidopter bude hlavně o práci se sekundárními zdroji, že si housenek jako takových příliš neužije, ale současně jsem tušil, že osoba zjevně pilná, pečlivá a přemýšlivá bude ideálním člověkem na spíše syntetickou práci. Přál jsem si, aby se pokusila něco vyčíst ze století akumulace drobných poznatků o bionomii motýlů, a stejně dlouhé akumulace poznatků o výskytu motýlů v biotopech. Dva pohledy – přes bionomii a přes biotop - totiž donedávna byly vnímány odděleně, byť je odedávna intuitivně jasné (a poprvé to formuloval Southwood v 70. letech), že habitat „selektuje“ druhy s bionomickými strategiemi, které v daném habitatu mohou existovat.

Anežčina magisterská práce má dvě části. Tou druhou je rukopis článku, který je výsledkem bakalářské práce a byl přijat do časopisu Journal of Insect Conservation (IF = 1.8). Kdo znal studentčinu bakalářku, vzpomene si, že šlo o rekonstrukci habitatů evropských nočních motýlů (vybraných čeledí) na základě originální databáze jejich bionomických vlastností. Kdo pak zná dlouhou cestu od bakalářky k publikaci, možná ocení, že i na této finalizační fázi pracovala studentka skutečně usilovně, článek si proti bakalářské práci vyžádal skutečně hodně práce, a rukopis tudíž do magisterské práce patří.

Bohužel náročná práce nad článkem o něco pozdržela vlastní magisterskou práci, jejíž inspirace se zrodila na Anežčině stáži u profesora Shreeva na Oxford Brookes University. Cílem bylo sloučit Shreevova data (bionomické vlastnosti denních motýlů) s Anežčinými daty (bionomické vlastnosti motýlů nočních) a podívat se, co nám takové sloučení řekne o selekci habitatů, zejména ve vztahu k zavedenému pohledu na habitaty, Grimeův RCS-model (rostlinných) bionomických strategií. Toto si vyžádalo, kromě jiného, pracovat s databází britských vegetačních jednotek, dostat z ní dominantní druhy rostlin, těm přiřadit „grimova čísla“, tedy pozici na RCS kontinuu --- a řadu dalších mezikroků, které práci dost zdržovaly.

Výsledek proto působí, přiznejme, trochu nedotaženě. Uchazečka se vydala po stopě potenciálně zajímavého fenoménu – že bionomické vlastnosti motýlů (a potažmo dalších zvířat) žijících na různých habitatech odrážejí selekční strategie tam rostoucích rostlin. Důkladně tuto stopu prozkoumat však už – vinou termínů jakož i počtu slepých uliček a potenciálních větvení práce – neprozkoumala, určitě však ukázala cestu. Pro mě osobně je nejzajímavější, že habitaty motýlů se zdají souviset s typy jejich obranných strategií, včetně například zbarvení housenek a dospělců, což je cosi, co všichni tušíme, nikdo se to však nepokusil systematicky studovat pro celou faunu některé oblasti. Zajímavých momentů však je v práci víc, jejich důkladné zhodnocení by si však vyžádalo možná ještě rok práce.

Nemyslím, že je ten rok práce nutný. Anežka Pavlíková totiž prokázala jedno – že se s vědeckými úkoly dokáže poprat, umí pracovat samostatně, nebojí se zkoušet nevyzkoušené cesty. Dokončením vědeckého článku z bakalářské práce též prokázala, že rozumí „vědeckému provozu“ a nenechává za sebou nedokončenou práci. „Magisterská“ část práce je tak trochu nedotažený opus, nepochybuji ale, že se k němu kolegyně Pavlíková vrátí“. Jako každá nevyzkoušená cesta prozrazuje práce jistá úskalí, s nimiž se ale diplomantka statečně prala. A tak, přes nedostatky jichž si jsem vědom, práci doporučuji k obhajobě.

Doc. Mgr. Martin Konvička, Ph.D.
v Českých Budějovicích, 20.května 2011

